Bazy Danych i Usługi Sieciowe

Model relacyjny

Paweł Daniluk

Wydział Fizyki

Jesień 2013

Iloczyn kartezjański

Iloczyn kartezjański zbiorów A, B

Zbiór wszystkich par uporządkowanych (a, b), t. że $a \in A$ i $b \in B$.

$$(a, b) \in A \times B \iff a \in A \wedge b \in B$$

Iloczyn kartezjański zbiorów $A_1, A_2, \ldots, A_n$

Zbiór wszystkich n-tek uporządkowanych $(a_1, a_2, \ldots, a_n)$, t. że $a_i \in A_i$.

$$(a_1, a_2, \ldots, a_n) \in A_1 \times A_2 \times \ldots \times A_n \iff \forall_{0<i\leq n} a_i \in A_i$$

Relacje

- Relacja to podzbiór iloczynu kartezjańskiego
- Dwuargumentowa $R \subset A \times B$
- n-argumentowa $R \subset A_1 \times A_2 \times \ldots A_n$
- Reprezentacja jako dwuwymiarowa tabela

Relacje

- Relacja to podzbiór iloczynu kartezjańskiego
- Dwuargumentowa $R \subset A \times B$
- n-argumentowa $R \subset A_1 \times A_2 \times \ldots A_n$
- Reprezentacja jako dwuwymiarowa tabela

Relacja *Filmy*

tytuł	rok	długość	typFilmu
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor
Potężne Kaczory	1991	104	kolor
Świat Wayne'a	1992	95	kolor

Relacje c.d.

Atrybuty

tytuł, *rok*, *długość*, *typFilmu*

Schemat

Filmy(*tytuł*, *rok*, *długość*, *typFilmu*)

Dziedziny

- *tytuł* – tekst
- *rok*, *długość* – liczby całkowite
- *typFilmu* – $\{\text{kolor}, \text{czarno-biały}\}$

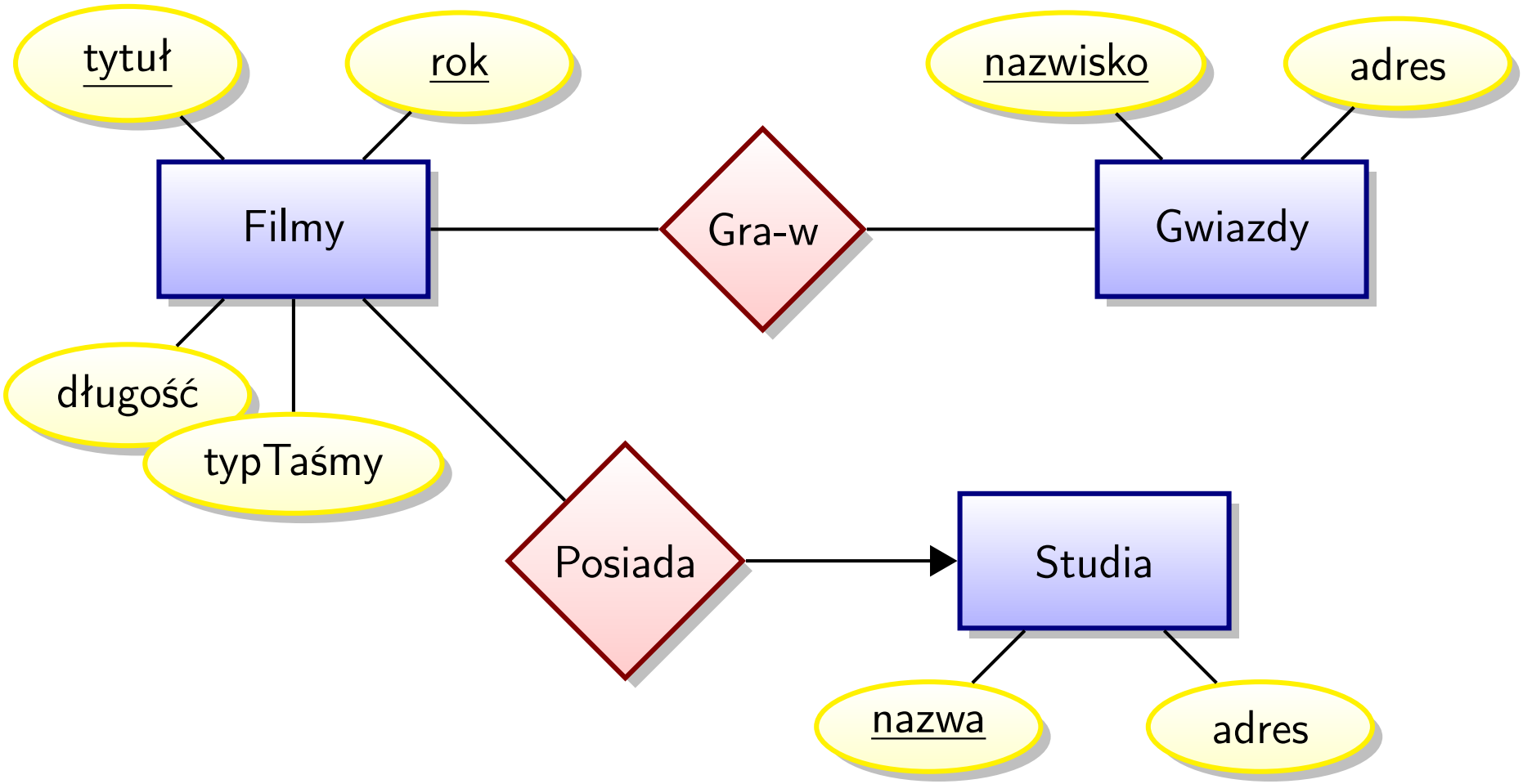
Schemat

- Nazwy zbiorów w iloczynie kartezjańskim to *atrybuty*
- Nazwa relacji i zbiór uporządkowany jej atrybutów tworzą *schemat relacji*
- Projekt relacyjnej bazy danych zawiera zazwyczaj kilka relacji
- Zbiór schematów relacji projektu nazywamy *schematem bazy danych*
- Wiersze tabeli (poza nagłówkowym) – elementy relacji – nazywane są *krotkami*

Dziedziny (typy danych)

- Każda składowa relacji ma swój typ danych
- Dostępne typy danych zależą od implementacji DBMS
- Najczęściej używane to
  - liczba całkowita
  - liczba rzeczywista
  - znak
  - łańcuch znaków
  - data
  - boolean

Schemat związków encji

Schemat relacyjny

Zbiory encji $\rightarrow$ relacje

- *Filmy*(*tytuł*, *rok*, *długość*, *typFilmu*)
- *Gwiazdy*(*nazwisko*, *adres*)
- *Studia*(*nazwa*, *adres*)

Związki $\rightarrow$ relacje

- *Posiada*(*tytuł*, *rok*, *nazwaStudia*)
- *Gra-w*(*tytuł*, *rok*, *nazwiskoGwiazdy*)

Relacje odpowiadające związkom

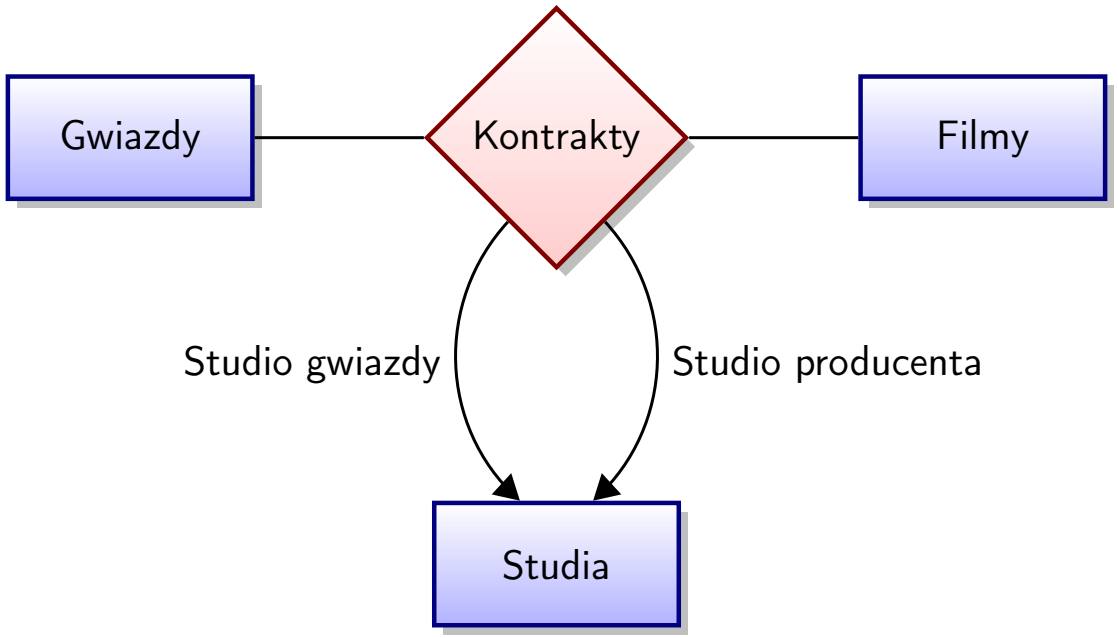
Posiada – wiele do jeden

tytuł	rok	nazwaStudia
Gwiezdne Wojny	1977	Fox
Potężne Kaczory	1991	Disney
Świat Wayne'a	1992	Paramount

Gra-w – wiele do wiele

tytuł	rok	nazwiskoGwiazdy
Gwiezdne Wojny	1977	Carrie Fisher
Gwiezdne Wojny	1977	Mark Hamill
Gwiezdne Wojny	1977	Harrison Ford
Potężne Kaczory	1991	Emilio Estevez
Świat Wayne'a	1992	Dana Carvey
Świat Wayne'a	1992	Mike Meyers

Relacje odpowiadające związkom c.d.

Kontrakty(*nazwiskoGwiazdy*, *tytuł*, *rok*, *studioGwiazdy*, *studioProducenta*)

Łączenie relacji

Filmy i *Posiada*

Filmy(*tytuł*, *rok*, *długość*, *typFilmu*, *nazwaStudia*)

tytuł	rok	długość	typFilmu	nazwaStudia
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox
Potężne Kaczory	1991	104	kolor	Disney
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount

Łączenie relacji

Filmy i *Posiada*

Filmy(*tytuł*, *rok*, *długość*, *typFilmu*, *nazwaStudia*)

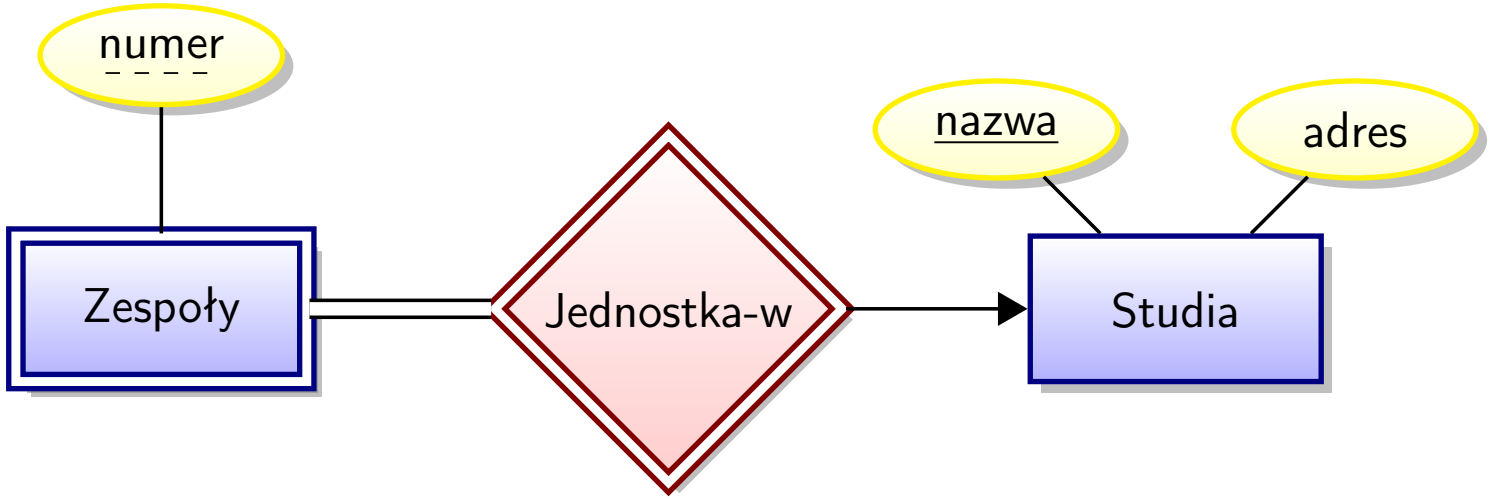
tytuł	rok	długość	typFilmu	nazwaStudia
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox
Potężne Kaczory	1991	104	kolor	Disney
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount

Dołączenie *Gra-w* to zły pomysł

Filmy(*tytuł*, *rok*, *długość*, *typFilmu*, *nazwaStudia*, *nazwiskoGwiazdy*)

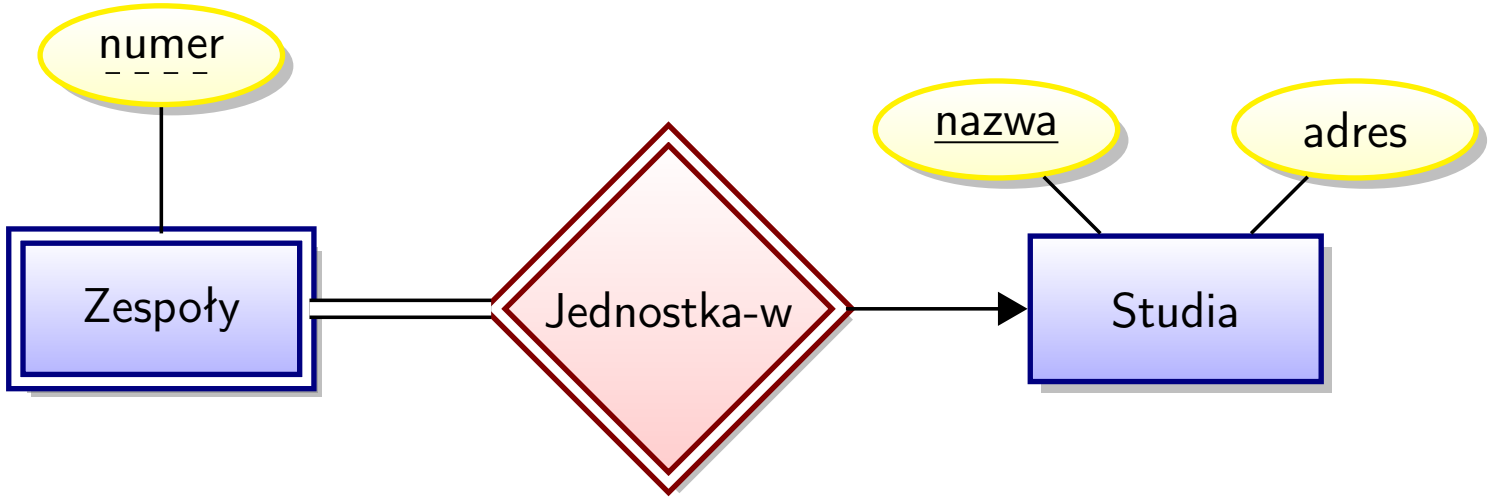
tytuł	rok	długość	typFilmu	nazwaStudia	nazwiskoGwiazdy
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Carrie Fisher
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Mark Hamill
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Harrison Ford
Potężne Kaczory	1991	104	kolor	Disney	Emilio Estevez
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount	Dana Carvey
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount	Mike Meyers

Słabe encje

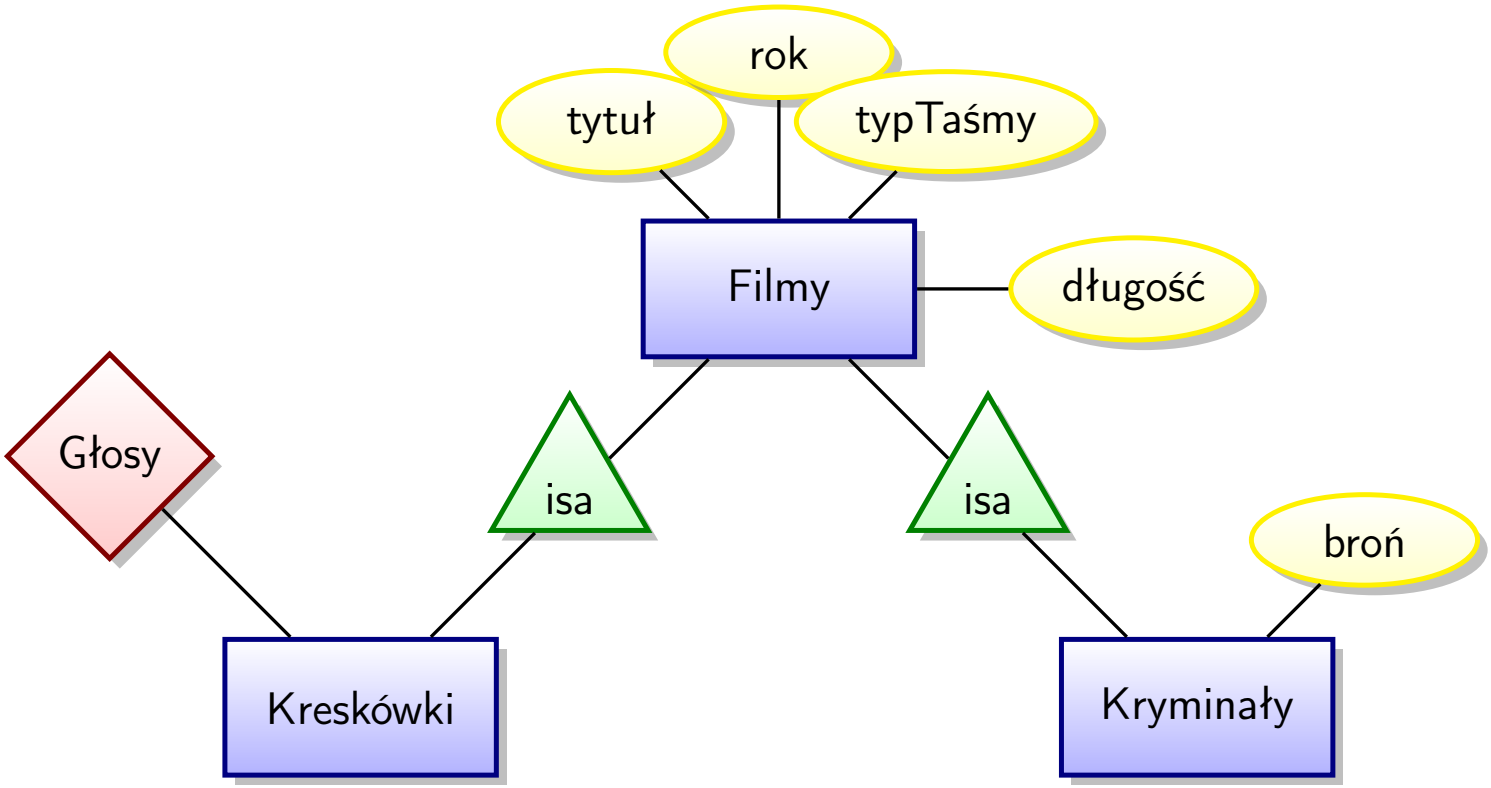
Studia(*nazwa*, *adres*, *rok*)
Zespoły(*numer*, *nazwaStudia*)
Jednostka-w(*numer*, *nazwaStudia*, *nazwa*)

Słabe encje

Studia(*nazwa*, *adres*, *rok*)
Zespoły(*numer*, *nazwaStudia*)
Jednostka-w(*numer*, *nazwaStudia*, *nazwa*) nazwaStudia = nazwa

Podklasy

rok
tytuł
typTaśmy
Filmy
długość
Głosy
isa
isa
broń
Kreskówki
Kryminały

Podklasy c.d.

Podejście E/R

- *Filmy*(*tytuł*, *rok*, *długość*, *typFilmu*)
- *Kryminały*(*tytuł*, *rok*, *broń*)
- *Kreskówki*(*tytuł*, *rok*)

Podklasy c.d.

Podejście E/R

- *Filmy*(*tytuł*, *rok*, *długość*, *typFilmu*)
- *Kryminały*(*tytuł*, *rok*, *broń*)
- *Kreskówki*(*tytuł*, *rok*)

Podejście Obiektowe

- *Filmy*(*tytuł*, *rok*, *długość*, *typFilmu*)
- *FilmyKres*(*tytuł*, *rok*, *długość*, *typFilmu*)
- *FilmyKrym*(*tytuł*, *rok*, *długość*, *typFilmu*, *broń*)
- *FilmyKrymKres*(*tytuł*, *rok*, *długość*, *typFilmu*, *broń*)

Podklasy c.d.

Podejście E/R

- *Filmy*(*tytuł*, *rok*, *długość*, *typFilmu*)
- *Kryminały*(*tytuł*, *rok*, *broń*)
- *Kreskówki*(*tytuł*, *rok*)

Podejście Obiektowe

- *Filmy*(*tytuł*, *rok*, *długość*, *typFilmu*)
- *FilmyKres*(*tytuł*, *rok*, *długość*, *typFilmu*)
- *FilmyKrym*(*tytuł*, *rok*, *długość*, *typFilmu*, *broń*)
- *FilmyKrymKres*(*tytuł*, *rok*, *długość*, *typFilmu*, *broń*)

Podejście z wartością NULL

- *Filmy*(*tytuł*, *rok*, *długość*, *typFilmu*, *broń*)

Atrybut *broń* może przyjmować wartość NULL. Relacja *Głosy* wyznacza bycie kreskówką.

Zależności funkcyjne

Zależność funkcyjna

Jeśli dwie krotki relacji R są zgodne dla atrybutów $A_1, A_2, \ldots, A_n$, to muszą być zgodne w pewnym innym atrybucie B

Notacja

$$A_1 A_2 \ldots A_n \to B$$

Wiele zależności funkcyjnych

$$A_1 A_2 \ldots A_n \to B_1$$
$$\ldots$$
$$A_1 A_2 \ldots A_n \to B_m$$

zapisujemy skrótowo jako

$$A_1 A_2 \ldots A_n \to B_1 \ldots B_m$$

Zależności funkcyjne c.d.

tytuł	rok	długość	typFilmu	nazwaStudia	nazwiskoGwiazdy
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Carrie Fisher
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Mark Hamill
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Harrison Ford
Potężne Kaczory	1991	104	kolor	Disney	Emilio Estevez
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount	Dana Carvey
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount	Mike Meyers

tytuł rok $\rightarrow$ *długość typFilmu nazwaStudia*

Ta zależność nie zachodzi

tytuł rok $\rightarrow$ *nazwiskoGwiazdy*

Klucze

- Atrybut lub zbiór atrybutów $\{A_1, A_2, \ldots, A_n\}$ tworzy *klucz relacji* R jeśli
  1. Wszystkie pozostałe atrybuty relacji są funkcyjnie zależne od tych atrybutów,
  2. Nie istnieje podzbiór właściwy zbioru $\{A_1, A_2, \ldots, A_n\}$, od którego pozostałe atrybuty relacji R są zależne funkcyjnie.
- Jeżeli klucz składa się z jednego atrybutu A, to mówimy, że A jest kluczem.
- Dowolny zbiór atrybutów, którego podzbiorem jest klucz nazywany jest *nadkluczem*.

Klucze c.d.

- Schemat relacji może zawierać kilka kluczy.
- W DBMS wyróżnia się jeden klucz jako podstawowy (*PRIMARY KEY*).
- Atrybuty należące do jakiegokolwiek klucza nazywa się *kluczowymi* lub *podstawowymi*.
- Atrybuty nie należące do żadnego klucza nazywa się *niekluczowymi* lub *wtórnymi*.

Klucze c.d.

tytuł	rok	długość	typFilmu	nazwaStudia	nazwiskoGwiazdy
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Carrie Fisher
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Mark Hamill
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Harrison Ford
Potężne Kaczory	1991	104	kolor	Disney	Emilio Estevez
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount	Dana Carvey
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount	Mike Meyers

Klucze c.d.

tytuł	rok	długość	typFilmu	nazwaStudia	nazwiskoGwiazdy
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Carrie Fisher
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Mark Hamill
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Harrison Ford
Potężne Kaczory	1991	104	kolor	Disney	Emilio Estevez
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount	Dana Carvey
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount	Mike Meyers

Klucz?

tytuł rok

Klucze c.d.

tytuł	rok	długość	typFilmu	nazwaStudia	nazwiskoGwiazdy
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Carrie Fisher
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Mark Hamill
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Harrison Ford
Potężne Kaczory	1991	104	kolor	Disney	Emilio Estevez
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount	Dana Carvey
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount	Mike Meyers

Klucz

tytuł rok nazwiskoGwiazdy

Wnioskowanie z zależności funkcyjnych

Przykład – przechodniość

Jeżeli istnieją zależności funkcyjne $A \to B$ i $B \to C$, to istnieje zależność funkcyjna $A \to C$.

Dowód

Weźmy dwie krotki: $t = (a, b_1, c_1)$, $u = (a, b_2, c_2)$

$$A \to B \implies b_1 = b_2$$

$$B \to C \implies c_1 = c_2$$

Każde dwie krotki zgodne dla A są zgodne dla C.

$$A \to C$$

Równoważność i wynikanie

- Dwa zbiory zależności funkcyjnych S i T są *równoważne*, jeśli zbiór instancji relacji spełniających S jest równy zbiorowi instancji spełniających T.
- Zbiór zależności funkcyjnych S *wynika* ze zbioru T, jeśli każda instancja spełniająca wszystkie zależności funkcyjne z T spełnia także zależności z S.

Przypomnienie

Zbiór zależności funkcyjnych stanowi część schematu bazy danych.

Reguły podziału i łączenia

Reguła podziału

Zależność funkcyjna $A_1A_2 \ldots A_n \to B_1B_2 \ldots B_m$ można zastąpić zbiorem zależności funkcyjnych $A_1A_2 \ldots A_n \to B_i$, $i = 1, 2, \ldots, m$.

Reguła łączenia

Zbiór zależności funkcyjnych $A_1A_2 \ldots A_n \to B_i$, $i = 1, 2, \ldots, m$ można zastąpić pojedynczą zależnością funkcyjną $A_1A_2 \ldots A_n \to B_1B_2 \ldots B_m$.

Przykład

$$\begin{array}{l} \textit{tytuł rok} \to \textit{długość typFilmu} \\ \textit{tytuł rok} \to \textit{długość typFilmu} \\ \textit{tytuł rok} \to \textit{nazwaStudia} \end{array} \quad \Longrightarrow \quad \begin{array}{l} \textit{tytuł rok} \to \textit{długość typFilmu nazwaStudia} \\ \textit{tytuł rok} \to \textit{długość typFilmu} \\ \ldots \end{array}$$

Reguły podziału i łączenia

Reguła podziału

Zależność funkcyjna $A_1A_2 \ldots A_n \to B_1B_2 \ldots B_m$ można zastąpić zbiorem zależności funkcyjnych $A_1A_2 \ldots A_n \to B_i$, $i = 1, 2, \ldots, m$.

Reguła łączenia

Zbiór zależności funkcyjnych $A_1A_2 \ldots A_n \to B_i$, $i = 1, 2, \ldots, m$ można zastąpić pojedynczą zależnością funkcyjną $A_1A_2 \ldots A_n \to B_1B_2 \ldots B_m$.

Przykład

$$\begin{array}{l} \textit{tytuł rok} \to \textit{długość typFilmu} \\ \textit{tytuł rok} \to \textit{długość typFilmu} \\ \textit{tytuł rok} \to \textit{nazwaStudia} \end{array} \quad \Longrightarrow \quad \begin{array}{l} \textit{tytuł rok} \to \textit{długość typFilmu nazwaStudia} \\ \textit{tytuł rok} \to \textit{długość typFilmu} \\ \ldots \end{array}$$

Ta implikacja nie zachodzi

$$\textit{tytuł rok} \to \textit{długość} \Longrightarrow \begin{array}{l} \textit{tytuł} \to \textit{długość} \\ \textit{rok} \to \textit{długość} \end{array}$$

Trywialne zależności funkcyjne

Zależność funkcyjna $A_1 A_2 \ldots A_n \to B_1 B_2 \ldots B_m$ jest

- *trywialna*, jeśli zbiór atrybutów typu B jest podzbiorem zbioru atrybutów typu A;
- *nietrywialna*, jeśli co najmniej jeden z atrybutów typu B nie znajduje się sie pośród atrybutów typu A;
- *całkowicie nietrywialna*, jeśli żaden z atrybutów typu B nie znajduje sie pośród atrybutów typu A.

Reguła zależności trywialnych

Zależność funkcyjna $A_1 A_2 \ldots A_n \to B_1 B_2 \ldots B_m$ jest równoważna zależności $A_1 A_2 \ldots A_n \to C_1 C_2 \ldots C_k$, gdzie C są tymi elementami z B, które nie należą do A.

Trywialne zależności funkcyjne c.d.

Przykład

tytuł rok $\rightarrow$ *tytuł rok* – trywialna
tytuł rok $\rightarrow$ *długość rok* – nietrywialna
tytuł rok $\rightarrow$ *długość typFilmu* – całkowicie nietrywialna

Domknięcie zbioru atrybutów

Domknięciem zbioru atrybutów $\{A_1, A_2, \ldots, A_n\}$ nad zbiorem zależności funkcyjnych S nazywamy taki zbiór atrybutów B, że jeżeli pewna relacja R spełnia wszystkie zależności ze zbioru S, to spełnia także zależność $A_1 A_2 \ldots A_n \rightarrow B$.

Notacja

$$\{A_1, A_2, \ldots, A_n\}^+$$

Algorytm wyznaczania domknięcia

1. $X := \{A_1, A_2, \ldots, A_n\}$
2. Znajdujemy wszystkie zależności funkcyjne postaci $B_1 B_2 \ldots B_m \to C$, dla których $B_1, B_2, \ldots, B_m$ należą do zbioru atrubutów X, a C nie należy. Wówczas dołączmy C do X

$$X := X \cup \{C\}$$

3. Powtarzamy krok 2 tak długo, jak długo nie będzie można dołączyć do X żadnego nowego atrybutu.

Algorytm wyznaczania domknięcia

Przykład

Relacja: $R(A, B, C, D, E, F)$
Zależności funkcyjne: $S = \{AB \to C, BC \to AD, D \to E, CF \to B\}$
Obliczymy $\{A, B\}^+$:

1. $X := \{A, B\}$

Algorytm wyznaczania domknięcia

Przykład

Relacja: $R(A, B, C, D, E, F)$
Zależności funkcyjne: $S = \{AB \to C, BC \to AD, D \to E, CF \to B\}$
Obliczymy $\{A, B\}^+$:

1. $X := \{A, B\}$
2. $A, B \in X$, $AB \to C$, więc $X := X \cup \{C\} = \{A, B, C\}$

Algorytm wyznaczania domknięcia

Przykład

Relacja: $R(A, B, C, D, E, F)$
Zależności funkcyjne: $S = \{AB \to C, BC \to AD, D \to E, CF \to B\}$
Obliczymy $\{A, B\}^+$:

1. $X := \{A, B\}$
2. $A, B \in X$, $AB \to C$, więc $X := X \cup \{C\} = \{A, B, C\}$
3. $B, C \in X$, $BC \to AD$, więc $X := X \cup \{D\} = \{A, B, C, D\}$

Algorytm wyznaczania domknięcia

Przykład

Relacja: $R(A, B, C, D, E, F)$
Zależności funkcyjne: $S = \{AB \to C, BC \to AD, D \to E, CF \to B\}$
Obliczymy $\{A, B\}^+$:

1. $X := \{A, B\}$
2. $A, B \in X$, $AB \to C$, więc $X := X \cup \{C\} = \{A, B, C\}$
3. $B, C \in X$, $BC \to AD$, więc $X := X \cup \{D\} = \{A, B, C, D\}$
4. $D \in X$, $D \to E$, więc $X := X \cup \{E\} = \{A, B, C, D, E\}$

Algorytm wyznaczania domknięcia

Przykład

Relacja: $R(A, B, C, D, E, F)$
Zależności funkcyjne: $S = \{AB \to C, BC \to AD, D \to E, CF \to B\}$
Obliczymy $\{A, B\}^+$:

1. $X := \{A, B\}$
2. $A, B \in X$, $AB \to C$, więc $X := X \cup \{C\} = \{A, B, C\}$
3. $B, C \in X$, $BC \to AD$, więc $X := X \cup \{D\} = \{A, B, C, D\}$
4. $D \in X$, $D \to E$, więc $X := X \cup \{E\} = \{A, B, C, D, E\}$

Algorytm wyznaczania domknięcia

Przykład

Relacja: $R(A, B, C, D, E, F)$
Zależności funkcyjne: $S = \{AB \to C, BC \to AD, D \to E, CF \to B\}$
Obliczymy $\{A, B\}^+$:

1. $X := \{A, B\}$
2. $A, B \in X$, $AB \to C$, więc $X := X \cup \{C\} = \{A, B, C\}$
3. $B, C \in X$, $BC \to AD$, więc $X := X \cup \{D\} = \{A, B, C, D\}$
4. $D \in X$, $D \to E$, więc $X := X \cup \{E\} = \{A, B, C, D, E\}$

Lewa strona $CF \to B$ nie znajdzie się w X.

Algorytm wyznaczania domknięcia

Przykład

Relacja: $R(A, B, C, D, E, F)$
Zależności funkcyjne: $S = \{AB \to C, BC \to AD, D \to E, CF \to B\}$
Obliczymy $\{A, B\}^+$:

1. $X := \{A, B\}$
2. $A, B \in X$, $AB \to C$, więc $X := X \cup \{C\} = \{A, B, C\}$
3. $B, C \in X$, $BC \to AD$, więc $X := X \cup \{D\} = \{A, B, C, D\}$
4. $D \in X$, $D \to E$, więc $X := X \cup \{E\} = \{A, B, C, D, E\}$

Lewa strona $CF \to B$ nie znajdzie się w X.

$$\{A, B\}^+ = \{A, B, C, D, E\}$$

Rzutowanie zależności funkcyjnych

Dane

Relacja: $R(A, B, C, D)$
Zależności funkcyjne: $S = \{A \to B, B \to C, C \to D\}$

Zadanie

Wyeliminować atrybut B.

Wynik

Relacja: $R(A, C, D)$
Zależności funkcyjne: $S = \{A \to C, C \to D\}$

Anomalie

Filmy

tytuł	rok	długość	typFilmu	nazwaStudia	nazwiskoGwiazdy
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Carrie Fisher
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Mark Hamill
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Harrison Ford
Potężne Kaczory	1991	104	kolor	Disney	Emilio Estevez
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount	Dana Carvey
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount	Mike Meyers

- Redundancja
- Anomalie przy aktualizacji
- Anomalie przy usuwaniu
- Anomalie przy wstawianiu

Normalizacja

- Wyeliminowanie redundancji
- Wyeliminowanie anomalii
- *Dekompozycja* - rozkład relacji na mniejsze, które nie mają redundancji i anomalii
- Potrzebna informacja o zależnościach funkcyjnych

Własności dla normalizacji

- Zachowanie atrybutów
- Zachowanie informacji
- Zachowanie zależności funkcyjnych w relacjach po normalizacji

Pierwsza postać normalna

1NF

Schemat relacji R znajduje się w pierwszej postaci normalnej (1NF), jeżeli wartości atrybutów są atomowe (niepodzielne).

Przykład

tytuł	rok	długość	typFilmu	nazwaStudia	gwiazdy
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Carrie Fisher, Mark Hamill, Harrison Ford
Potężne Kaczory	1991	104	kolor	Disney	Emilio Estevez
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount	Dana Carvey, Mike Meyers

Filmy(tytuł, rok, długość, nazwaStudia, Gwiazdy(nazwisko))

Dekompozycja do 1NF

Algorytm

- Załóżmy, że relacja R zawiera relację zagnieżdżoną P
- Tworzymy relację R' dla relacji zewnętrznej R z atrybutów nie zawierających atrybutu złożonego zawierającego relację P.
- Tworzymy relację P' dla relacji wewnętrznej, do której dodajemy klucz relacji zewnętrznej.
- Kluczem nowej relacji P' jest suma klucza relacji zewnętrznej R i klucza relacji wewnętrznej P'.

Przykład

R: Filmy(tytuł, rok, długość, nazwaStudia, Gwiazdy(nazwisko))
P: Gwiazdy(nazwisko)

R': Filmy(tytuł, rok, długość, nazwaStudia)
P': Gwiazdy(tytuł, rok, nazwisko)

Dekompozycja do 1NF c.d.

Filmy – przed normalizacją

tytuł	rok	długość	typFilmu	nazwaStudia	gwiazdy
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Carrie Fisher, Mark Hamill, Harrison Ford
Potężne Kaczory	1991	104	kolor	Disney	Emilio Estevez
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount	Dana Carvey, Mike Meyers

Po normalizacji

Filmy

tytuł	rok	długość	typFilmu	nazwaStudia
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox
Potężne Kaczory	1991	104	kolor	Disney
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount

Gwiazdy

tytuł	rok	nazwiskoGwiazdy
Gwiezdne Wojny	1977	Carrie Fisher
Gwiezdne Wojny	1977	Mark Hamill
Gwiezdne Wojny	1977	Harrison Ford
Potężne Kaczory	1991	Emilio Estevez
Świat Wayne'a	1992	Dana Carvey
Świat Wayne'a	1992	Mike Meyers

Częściowe zależności funkcyjne

- Zbiór atrybutów B jest *w pełni funkcyjnie zależny* od zbioru atrybutów A, jeżeli $A \to B$ i nie istnieje podzbiór właściwy $A' \subset A$ taki, że $A' \to B$.
- Zbiór atrybutów B jest *częściowo funkcyjnie zależny* od zbioru atrybutów A, jeżeli $A \to B$ i istnieje podzbiór właściwy $A' \subset A$ taki, że $A' \to B$.

Druga postać normalna - 2NF

2NF

Schemat relacji R znajduje się w drugiej postaci normalnej (2NF), jeżeli żaden atrybut niekluczowy tej relacji nie jest częściowo zależny funkcyjnie od żadnego z kluczy relacji R.

Filmy

tytuł	rok	długość	typFilmu	nazwaStudia	nazwiskoGwiazdy	adresGwiazdy
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Carrie Fisher	Malibu
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Mark Hamill	Brentwood
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Harrison Ford	Hollywood
Potężne Kaczory	1991	104	kolor	Disney	Emilio Estevez	West Hollywood
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount	Dana Carvey	Beverly Hills
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount	Mike Meyers	Carlsbad

Zależności funkcyjne

tytuł rok nazwiskoGwiazdy $\rightarrow$ *długość typFilmu nazwaStudia adresGwiazdy*
tytuł rok $\rightarrow$ *długość typFilmu nazwaStudia*
nazwiskoGwiazdy $\rightarrow$ *adresGwiazdy*

Zależności przechodnie

- Zbiór atrybutów B jest *przechodnio funkcyjnie zależny* od zbioru atrybutów A, jeżeli $A \to B$ i istnieje zbiór atrybutów C, nie będący podzbiorem żadnego klucza, taki, że $A \to C$ i $C \to B$.
- Zależność fukncyjna $A \to B$ jest *zależnością przechodnią* jeżeli istnieje podzbiór atrybutów C taki, że zachodzi $A \to C$, $C \to B$ i nie zachodzi $C \to A$ lub $B \to C$.

Trzecia postać normalna - 3NF

3NF

Schemat relacji R znajduje się w trzeciej postaci normalnej (3NF), jeżeli dla każdej zależności funkcyjnej $\{A_1, \ldots, A_n\} \rightarrow B$ zbiór $\{A_1, \ldots, A_n\}$ jest nadkluczem lub B jest elementem pewnego klucza.

StudiaFilmowe

tytuł	rok	długość	typFilmu	nazwaStudia	adresStudia
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Hollywood
Potężne Kaczory	1991	104	kolor	Disney	Buena Vista
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount	Hollywood

Zależności funkcyjne

tytuł rok $\rightarrow$ *długość typFilmu nazwaStudia adresStudia*
nazwaStudia $\rightarrow$ *adresStudia*

Postać normalna Boyce'a-Codda - BCNF

BCNF

Schemat relacji R znajduje się w postaci normalnej Boyce'a-Codda (BCNF), jeżeli dla każdej zależności funkcyjnej $\{A_1, \ldots, A_n\} \rightarrow B$ zbiór $\{A_1, \ldots, A_n\}$ jest nadkluczem.

- Warunek BCNF jest dostateczny dla 3NF, ale nie konieczny.
- BCNF $\Longrightarrow$ 3NF

Różnica pomiędzy BCNF a 3NF

Projekcje

kino	miasto	tytuł
Polonia	Warszawa	Gwiezdne Wojny
Moskwa	Warszawa	Potężne Kaczory
Dom Kultury Kolejarza "Stokrotka"	Kogutkowo Górne	Gwiezdne Wojny

Zależności funkcyjne

$kino \rightarrow miasto$
$tytuł\ miasto \rightarrow kino$

Klucze

(*tytuł*, *miasto*)
(*kino*, *tytuł*)

3NF, ale nie BCNF

Dekompozycja do BCNF

Kina(*kino*, *miasto*)
Projekcje(*kino*, *tytuł*)
Zależność $tytuł\ miasto \rightarrow kino$ nie jest zachowana.

Czwarta postać normalna - 4NF

Gwiazdy

nazwisko	ulica	miasto	tytuł	rok
Carrie Fisher	123 Maple St.	Hollywood	Gwiezdne Wojny	1977
Carrie Fisher	5 Locus Ln.	Malibu	Gwiezdne Wojny	1977
Carrie Fisher	123 Maple St.	Hollywood	Imperium Kontratakuje	1980
Carrie Fisher	5 Locus Ln.	Malibu	Imperium Kontratakuje	1980
Carrie Fisher	123 Maple St.	Hollywood	Powrót Jedi	1983
Carrie Fisher	5 Locus Ln.	Malibu	Powrót Jedi	1983

Nie ma nietrywialnych zależności funkcyjnych.
Jest redundancja.

Zależności wielowartościowe (ang. *multivalued dependency*)

Definicja

Zależność wielowartościowa $A_1 A_2 \ldots A_n \twoheadrightarrow B_1 B_2 \ldots B_m$ jest spełniona w relacji R, jeżeli dla dowolnych ustalonych wartości atrybutów A zbiór wartości atrybutów B nie zależy od wartości atrybutów spoza A i B.

Właściwość

Dla każdej pary krotek t i u, które mają te same wartości A istnieje krotka v, której składowe mają wartości równe:

- wartościom atrybutów A w krotkach t i u
- wartościom atrybutów B krotki t
- wartościom atrybutów spoza A i B krotki u

W relacji *Gwiazdy*

nazwisko $\twoheadrightarrow$ *ulica*, *miasto*
nazwisko $\twoheadrightarrow$ *tytuł*, *rok*

Zależności wielowartościowe (ang. *multivalued dependency*) c.d.

Reguła zależności trywialnych

Zależność wielowartościowa $A_1A_2 \ldots A_n \twoheadrightarrow B_1B_2 \ldots B_m$ jest równoważna zależności $A_1A_2 \ldots A_n \twoheadrightarrow C_1C_2 \ldots C_k$, gdzie C są tymi elementami z B, które nie należą do A.

Reguła przechodniości

Jeżeli zachodzi zależność $A_1A_2 \ldots A_n \twoheadrightarrow B_1B_2 \ldots B_m$ oraz całkowicie nietrywialna zależność $B_1B_2 \ldots B_m \twoheadrightarrow C_1C_2 \ldots C_k$, to zachodzi również zależność $A_1A_2 \ldots A_n \twoheadrightarrow C_1C_2 \ldots C_k$.

Zależność funkcyjna jest zależnością wielowartościową

Zależność funkcyjna $A_1A_2 \ldots A_n \rightarrow B_1B_2 \ldots B_m$ pociąga za sobą zależność wielowartościową $A_1A_2 \ldots A_n \twoheadrightarrow B_1B_2 \ldots B_m$.

Zależności wielowartościowe (ang. *multivalued dependency*) c.d.

Nie ma reguły podziału

Z *nazwisko* $\twoheadrightarrow$ *ulica*, *miasto* nie wynika *nazwisko* $\twoheadrightarrow$ *ulica*.

Reguła dopełnienia

Jeżeli zachodzi zależność $A_1A_2 \ldots A_n \twoheadrightarrow B_1B_2 \ldots B_m$, to zachodzi również zależność $A_1A_2 \ldots A_n \twoheadrightarrow C_1C_2 \ldots C_k$, gdzie atrybuty typu C są wszystkimi atrybutami R, które nie są typu A ani B.

Zależność trywialna

Zależność $A_1A_2 \ldots A_n \twoheadrightarrow B_1B_2 \ldots B_m$ jest trywialna, jeżeli wszystkie atrybuty typu B są również typu A, albo wszystkie atrybuty R są typu A lub B.

Czwarta postać normalna - 4NF

4NF

Schemat relacji R znajduje się w czwartej postaci normalnej (4NF), jeżeli dla każdej nietrywialnej zależności wielowartościowej $A_1 A_2 \ldots A_n \twoheadrightarrow B_1 B_2 \ldots B_m$ zbiór $\{A_1, \ldots, A_n\}$ jest nadkluczem.

Gwiazdy

nazwisko	ulica	miasto	tytuł	rok
Carrie Fisher	123 Maple St.	Hollywood	Gwiezdne Wojny	1977
Carrie Fisher	5 Locus Ln.	Malibu	Gwiezdne Wojny	1977
Carrie Fisher	123 Maple St.	Hollywood	Imperium Kontratakuje	1980
Carrie Fisher	5 Locus Ln.	Malibu	Imperium Kontratakuje	1980
Carrie Fisher	123 Maple St.	Hollywood	Powrót Jedi	1983
Carrie Fisher	5 Locus Ln.	Malibu	Powrót Jedi	1983

Klucz: *nazwisko*, *ulica*, *miasto*, *tytuł*, *rok*

nazwisko $\twoheadrightarrow$ *ulica*, *miasto* *nazwisko* $\twoheadrightarrow$ *tytuł*, *rok*

Dekompozycja relacji

Dekomponujemy relację $R(A_1, A_2, \ldots, A_n)$ na dwie relacje $S(B_1, B_2, \ldots, B_m)$ i $T(C_1, C_2, \ldots, C_k)$ gdzie:

$$\{A_1, A_2, \ldots, A_n\} = \{B_1, B_2, \ldots, B_m\} \cup \{C_1, C_2, \ldots, C_k\}$$

1. Schematy relacji $S(B_1, B_2, \ldots, B_m)$ i $T(C_1, C_2, \ldots, C_k)$
2. Krotki powstają przez rzutowanie
3. Zbiory zależności funkcyjnych relacji S i T otrzymujemy przez rzutowanie. Pomocny jest algorytm obliczania domknięcia.

Dekompozycja relacji

Każda relacja dwuargumentowa jest w BCNF, ale skąd wiadomo jak dzielić?

Metoda

1. Znaleźć zależność funkcyjną naruszającą BCNF: $A_1A_2 \ldots A_n \rightarrow B_1B_2 \ldots B_m$.
2. Uzupełnić prawą stronę o wszystkie atrybuty funkcyjnie zależne od $A_1A_2 \ldots A_n$: $A_1A_2 \ldots A_n \rightarrow B_1B_2 \ldots B_mB_{m+1} \ldots B_{m+k}$.
3. Wykonać dekompozycję na $S(A_1, A_2 \ldots A_n, B_1B_2 \ldots B_{m+k})$ i $S(A_1, A_2 \ldots A_n, C_1C_2 \ldots C_l)$, gdzie C jest dobrany tak, aby pokryć wszystkie atrybuty R.

Dekompozycja relacji c.d.

StudiaFilmowe

tytuł	rok	długość	typFilmu	nazwaStudia	adresStudia
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox	Hollywood
Imperium Kontratakuje	1980	124	kolor	Fox	Hollywood
Potężne Kaczory	1991	104	kolor	Disney	Buena Vista
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount	Hollywood

Zależności funkcyjne

tytuł rok $\rightarrow$ *długość typFilmu nazwaStudia adresStudia*
nazwaStudia $\rightarrow$ *adresStudia* – narusza BCNF

Po dekompozycji

Studia(*nazwaStudia*, *adresStudia*)
Filmy(*tytuł*, *rok*, *długość*, *typFilmu*, *nazwaStudia*)

Dekompozycja relacji c.d.

Po dekompozycji

Studia(*nazwaStudia*, *adresStudia*)
Filmy(*tytuł*, *rok*, *długość*, *typFilmu*, *nazwaStudia*)

Studia

nazwaStudia	adresStudia
Fox	Hollywood
Disney	Buena Vista
Paramount	Hollywood

Filmy

tytuł	rok	długość	typFilmu	nazwaStudia
Gwiezdne Wojny	1977	124	kolor	Fox
Imperium Kontratakuje	1980	124	kolor	Fox
Potężne Kaczory	1991	104	kolor	Disney
Świat Wayne'a	1992	95	kolor	Paramount

Strona wykładu

http://bioexploratorium.pl/wiki/
Bazy_Danych_i_Usługi_Sieciowe_-_2013z